

Utlåtande 2008:178 RVIII (Dnr 328-981/2008)

**En kraftfull satsning på att öppna arkiven så att alla
stockholmare får tillgång till sin historia**

Motion av Barry Andersson (s) (2008:33)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Kommunstyrelsen ska komplettera riktlinjerna för e-tjänstprogrammet i enlighet med intentionerna i detta utlåtande.
2. Motion (2008:33) av Barry Andersson (s) anses med detta utlåtande besvarad.

Föredragande borgarrådet Madeleine Sjöstedt anför följande.

Ärendet

Barry Andersson (s) föreslår i sin motion (2008:33) att kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att ta fram en plan för att inom 3-4 år digitalisera relevant historiskt material såsom Rotemansarkiv, folkbokföringsuppgifter, fotografier med mera och göra dem tillgängliga på Internet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och kulturnämnden.

Stadsledningskontoret anser att satsningen på IT-utveckling med bland annat e-tjänster ligger i linje med det motionären anger i sin motion. Det finns förutsättningar för att det motionären tar upp kan komma att inrymmas inom stadens IT-satsning.

Kulturnämnden framhåller att digitalisering i syfte att förbättra tillgängligheten innebär mer än registrering och skanning. De nätbaserade tjänsterna är också ett resultat av ett fortgående metod- och utvecklingsarbete där traditionell arkivkompetens och tekniskt nytänkande fått befrukta varandra. Kulturnämnden skulle välkomna ett uppdrag som syftar till en långsiktig planering och finansiering av kommande digitalisering.

Mina synpunkter

Stadsarkivet har nyligen ökat sin tillgänglighet ytterligare genom att erbjuda fler nätbaserade tjänster, vilka är ett resultat av gott utvecklingsarbete och modernisering. Stadsarkivet har, liksom Stadsmuseet, genom kreativitet och hög utvecklingstakt, avsevärt förbättrat stockholmarnas möjligheter att söka information om det förflutna. Båda har varit drivande i att öka tillgänglighet och service för stockholmarna.

Den här mandatperioden har kommunfullmäktige avsatt 650 mnkr för IT-utveckling, vilka framförallt ska användas för tillgänglighet och service inom välfärdstjänsterna. IT-satsningen innebär en betydande modernisering av Stockholms medborgarservice.

Att tillhandahålla historiskt material genom arkiv och samlingar är också en viktig, och till stor del lagstyrd, samhällsservice. Det är därför rimligt att e-tjänstprogrammet även bör omfatta detta arbete. Stadsledningskontoret bör därför se över hur riktlinjerna för e-tjänstprogrammet kan kompletteras så att medlen kan användas för digitalisering och tillgängliggörande av arkiv och samlingar.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2008:33) av Barry Andersson (s) om en kraftfull satsning på att öppna arkiven så att alla stockholmare får tillgång till sin historia

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motionen
2. därutöver anföra följande:

Stadsarkivet skannade in ett enormt material under förra mandatperioden. Detta möjliggjordes med medel bl.a. från kompetensfonden. Det kommer nu att ta flera år att behandla och göra detta material tillgängligt.

Det är viktigt att Stadsarkivet tillförs medel för att bearbetning av det digitala materialet så att det kan göras tillgängligt (på Stockholmskällan.se och via CD-ROM), och att digitaliseringen kan fortsätta. I dagsläget saknas medel för det fortsatta digitaliseringsarbetet, varför publiceringen kommer att avstanna inom några år. Resurser måste tillföras utifrån. Motionären pekar på en sådan möjlighet - via de medel som avsatts för e-tjänster. Mängden relevanta arkivalier är så stor att projektet bör fortgå kontinuerligt framöver. Därför bör en plan för ett långsiktigt projekt tas fram.

När digitalt material görs tillgängligt måste det fungera plattformsoberoende, dvs. såväl på Windows- som mac OS- och Linux-datorer.

Även Stadsmuseet har mycket intressant material, framförallt Stockholmskonst och fotografier, som verkligen måste bli tillgängliga!

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Carin Jämtin* (s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

I arbetet med att göra arkiv och historia mer tillgängligt behövs resurser för att göra en sådan satsning genomförbar. För att Stadsarkivet ska ges möjlighet till digitalisering och tillgängliggörande av arkivmaterial behöver medel garanteras i stadens budget.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Kommunstyrelsen ska komplettera riktlinjerna för e-tjänstprogrammet i enlighet med intentionerna i detta utlåtande.
2. Motion (2008:33) av Barry Andersson (s) anses med detta utlåtande besvarad.

Stockholm den 8 oktober 2008

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Madeleine Sjöstedt

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Stefan Nilsson* (mp) med hänvisning till reservationen av (mp) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Carin Jämtin, Tomas Rudin, Roger Mogert* och *Teres Lindberg* (alla s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s) och (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Barry Andersson (s) föreslår i sin motion att kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att ta fram en plan för att inom 3-4 år digitalisera relevant historiskt material såsom Rotemansarkiv, folkbokföringsuppgifter, fotografier med mera och göra dem tillgängliga på Internet.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och kulturnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 maj 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Som motionären anger har kommunfullmäktige beslutat att reservera medel för IT-satsningar. De 650 mnkr som reserverats ska användas för ett samlat utvecklingsarbete med IT som redskap för verksamhetsutveckling och medborgarservice. Kommunfullmäktige har, inom ramen för reserverade medel, beslutat om en snabb och lättillgänglig service till stockholmarna genom utveckling och införande av nya e-tjänster (utl. 2007:114). Satsningen på e-tjänster ska fokusera på medborgarna.

Servicen till stadens invånare ska bli bättre, bland annat med hjälp av e-tjänster som ska göra kontakten med stadens verksamheter enklare. Samtidigt ska också verksamheterna effektiviseras i samband med de nya e-tjänsterna. Finansiering kan sökas till e-tjänstrelaterade satsningar som syftar till att förbättra service och öka tillgängligheten för invånarna.

För att ett projekt ska kvalificera sig för finansiering krävs att det uppfyller ett eller flera av följande målkriterier.

- Öka tillgängligheten till service och information.
- Pedagogiska webbformulär som underlättar arbetet för både handläggare och invånare.
- Invånare och andra intressenter ska få god insyn i hur deras ärenden handläggs.
- Automatiserade interna rutiner ska ersätta manuella arbetsmoment i handläggning och administration.
- Sökbarheten av kommunal information ska bli bättre, både för personal och externa intressenter.
- Alla nya digitaliserade processer och ärenden ska kunna diarieföras och slutföras i ett digitalt arkiv utan manuellt arbete.

Förutom målkriterierna ska projektet även uppfylla följande förutsättningar:

- Projektet ska vara ett utvecklingsprojekt med IT som stöd och som ger effektivare

externa och interna processer. Nya processer/rutiner som syftar till att ge en bättre service till invånarna utifrån deras behov och effektiviserar verksamheterna.

- Det är viktigt att det vid införande av de nya e-tjänsterna/IT-stödet finns en helhetssyn och att det finns möjligheter till återanvändning av teknik för tjänster som skapas. Resultatet av projektet ska i möjligaste mån kunna användas av andra förvaltningar och bolag inom Stockholms stad.

- Projektet ska kunna följas upp med nyttokalkyl.

Stadsledningskontoret anser att modern informationsteknologi är ett viktigt verktyg för att öka tillgängligheten till bland annat stadens kulturarv. Stadsledningskontoret anser att satsningen på IT-utveckling med bland annat e-tjänster ligger i linje med det motionären anger i sin motion. Det finns förutsättningar för att det motionären tar upp kan komma att inrymmas inom stadens IT-satsning.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen får anses besvarad med vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 maj 2008 att som svar på remissen åberopa stadsarkivets tjänsteutlåtande och kulturförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Roger Mogert (s), Ann Mari Engel (v), Eva Louise Erlandsson Slorach (s), Kerstin Wickman (mp) och Tony Nilsson (s), *bilaga 1*.

Stadsarkivets tjänsteutlåtande daterat den 2 maj 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsarkivet har upprepade gånger framhållit att modern informationsteknologi är det enskilt viktigaste verktyget för att öka tillgängligheten till det rika kulturarv som stadens arkiv utgör.

Stadsarkivet ser i det perspektivet naturligtvis positivt på att kulturnämnden ges det uppdrag som skisseras i motionen. Det är dock viktigt att framhålla att en plan med kostnadsberäkningar inte bara kan innehålla vilket material som bör reproduceras och kostnaderna för att reproducera detta. Digitalisering i syfte att förbättra tillgängligheten innebär betydligt mer än arbetsmomentet att genom skanning digitalt fånga en bild eller via registrering överföra ett informationsinnehåll från ett medium till ett annat. De nätbaserade tjänster som motionären skriver så uppskattande om är också ett resultat av ett fortgående metod- och utvecklingsarbete där mer traditionell arkivkompetens och tekniskt nytänkande fått befrukta varandra.

IT-baserade tjänster som ger en ökad tillgänglighet innebär att stor möda läggs vid presentationsformen, möjligheten att länka olika materialtyper till varandra, goda sökvägar, indexering o.s.v. Till skillnad från mycket av själva produktionen av den obearbetade digitala råvaran kräver detta arbete en långsiktighet och en intern kompetens, som en digitaliseringsplan måste ta hänsyn till. Detta gäller naturligtvis även den fortsatta förvaltningen av informationen. Motionären föreslår en kraftsamling under 3-4 år. Det är svårt att säga vad som skulle kunna vara en optimal planperiod utifrån vad som sagts ovan. Den bör i vart fall inte understiga de föreslagna 3-4 åren.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 maj 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Under 2006-2007 har Stockholms stadsmuseum dels med hjälp av medel ur kompetensfonden, dels med hjälp av accessmedel digitaliserat ca 6000 fotografier och 400-500 konstverk som medborgarna idag har möjlighet att ta del av via Stockholmskällan. Dessutom finns en stor mängd digitaliserat material som idag är tillgängligt i datorer lokalt i Stadsmuseets faktarum. Mycket arbete återstår Stadsmuseets 3,5 miljoner bilder. För att digitalisera 10% av dessa krävs 30 personer som arbetar i 5 år.

Stockholms stadsmuseum skulle välkomna ett uppdrag som syftar till en långsiktig planering och finansiering av kommande digitalisering.

RESERVATIONER M.M.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Roger Mogert (s), Ann Mari Engel (v), Eva Louise Erlandsson Slorach (s), Kerstin Wickman (mp) och Tony Nilsson (s) enligt följande

Vi instämmer i de synpunkter som lämnats i remissvaret. I enlighet med vad motionen föreslår anser vi att medel bör tillföras för att möjliggöra ett genomförande av digitalisering av stadens arkiv.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2008:33

2008:33

Motion av Barry Andersson (s) om en kraftfull satsning på att öppna arkiven så att alla stockholmare får tillgång till sin historia

Dnr 328-981/2008

I S:t Eriks Nytt från mars som bifogades lönebeskedet till Stockholms stads anställda och förtroendevalda kan vi läsa om hur Stockholms Stadsarkiv nu lagt ut en hel del material som digitaliserats och som gör att släktforskare och intresserade Stockholmare kan ta del av sin historia. Det är en fantastisk utveckling att kunna gå in på Internet och studera sin släkt, var det bodde, vilka jobb de hade osv. Mycket av detta har blivit möjligt genom att Stockholms Stadsarkiv fick utvecklingsmedel från den nu nedlagda Kompetensfonden under 2005 och 2006 för att kunna digitalisera mantalsböcker, rotemansarkiv, mickrofilm m.m. Utan dessa extra medel hade Stockholms Stadsarkivet idag inte kunnat lägga ut all den information som nu gör det möjligt för många att lätt få tillgång till sin historia.

Det framgår med all tydlighet att en fortsättning av denna framsynta satsning som Stockholms Stadsarkiv påbörjat kommer att ta lång tid att genomföra om det ska baseras på den budget kommunfullmäktige tilldelar Kulturnämnden. Vi kan räkna med att det kommer att ta minst 10 år innan allt relevant material ligger ute på Internet och därmed blir tillgängligt på ett enkelt sätt för medborgarna. Kommunfullmäktige har beslutat att satsa ca 650 Mkr på att utveckla e-tjänster i Stockholm vad gäller skolan, äldreomsorgen etc. Det finns alltså medel avsatta för att utveckla e-tjänster i Stockholm.

Jag föreslår därför att dessa medel även ska kunna användas för att snabba på den process som Stockholms Stadsarkiv påbörjat. Det handlar om att öppna arkiven och göra historiskt material tillgängligt för många människor som släktforskar och som är intresserade av sin historia. Vi vet att många har ett sådant intresse och att detta växer.

Stadsarkivet bör presentera en plan för att inom 3-4 år digitalisera sådant material som anses fylla ett väsentligt värde och som kan läggas ut på Internet. Kostnaden för en sådan digitalisering bör finansieras inom ramen för kommunfullmäktiges avsatta medel för utveckling av e-tjänster.

En satsning som innebär att arkiven öppnas ligger i linje med kommunfullmäktiges mål för Stadsarkivet. Att genomföra detta innebär både en satsning på att bevara detta historiska material som kan förstöras om många hantlar det på traditionellt sätt, men också en ökad öppenhet och tillgång till vår gemensamma historia som intresserar fler och fler medborgare.

Även inom Stockholms Stadsmuseum finns historiskt material som bör bli tillgängligt på Internet. Stadsmuseet har också digitaliserat bl.a. en stor mängd fotografier som idag finns tillgängliga på Internet. Även Stadsmuseet bör redovisa vilka ytterligare behov som kan finnas av digitalisering för att göra stadens historia tillgänglig på Internet.

En digitalisering av historiskt material kan bidra till att undervisningen i samhällskunskap och historia blir mer levande. Den portal, "Stockholmskällan", som Utbildningsförvaltningen, Stadsarkivet, Stadsmuseet, Stadsbiblioteket och Utrednings- och statistikkontoret utvecklat kan "fyllas" med ännu mer historia om Stockholm.

Med anledning av ovanstående yrkar jag

- att kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att ta fram en plan för att inom 3-4 år digitalisera relevant historiskt material såsom Rotemansarkiv, folkbokföringsuppgifter, fotografier m.m. och göra dem tillgängliga på Internet enligt ovan.

Stockholm den 7 april 2008

Barry Andersson